

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite Lausuntopyyntö 21.11.2025

Aihe Pori, Nordic Ren-Gas Oy, puhtaiden P2X-kaasupolttoaineiden ja CO₂-vapaan kaukolämmön yhteistuotantolaitos, YVA-selostus

Varsinais-Suomen ELY-keskus – 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto – on pyytänyt Satakunnan Museolta lausuntoa koskien Poriin kaavaillun Nordic Ren-Gas Oy:n puhtaiden P2X-kaasupolttoaineiden ja CO₂-vapaan kaukolämmön yhteistuotantolaitoksen YVA-selostusta.

Nordic Ren-Gas Oy:n hankkeen tavoitteena on rakentaa Poriin Kirrinsannan teollisuusalueelle Kolpanlahden rannalle Power-to-Gas-tuotantolaitos, joka tuottaa uusiutuvaa synteettistä metaania, vetyä ja hukkalämmöstä tuotettua kaukolämpöä. Tuotantolaitoksen lisäksi hankkeeseen kuuluu noin 2 km:n pituisen kaukolämmön yhdysputken rakentaminen Kaanaan voimalaitokselle.

YVA-menettelyssä on arvioitavana kolme vaihtoehtoa:

- VE0 eli 0-vaihtoehto: Hanketta ei toteuteta.

- VE1a: Puhtaiden P2X-kaasupolttoaineiden ja CO₂-vapaan kaukolämmön 150 MW metaanitehon yhteistuotantolaitoksen rakentaminen Kirrinsantaan sekä infrakäytävän (noin 2 km) rakentaminen Kaanaan voimalaitokselle.

- VE1b: Puhtaiden P2X-kaasupolttoaineiden ja CO₂-vapaan kaukolämmön 100 MW metaanitehon yhteistuotantolaitoksen rakentaminen Kirrinsantaan sekä infrakäytävän (noin 2 km) rakentaminen Kaanaan voimalaitokselle.

Hankealue ei suoraan sijoitu mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle. Hankealueesta 5 km säteellä sijaitsee kuitenkin useampia kulttuuriympäristön ja maiseman arvoalueita. Näistä merkittävimpiä ovat suunnittelualan länsipuolella, lähimmillään vain noin 320 metrin päässä sijaitseva valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue (VAMA2021) *Yyterin maisemat*. Suunnittelualan kaakkoispuolella Kolpanlahdella lähimmillään sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue *Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat*. Lisäksi 5 kilometrin säteen sisällä

sijaitsevat Reposaaaren, Uniluodon, Mäntyluodon luotsi- ja satamaympäristön sekä Mäntyluodon asema-alueen valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) sekä useita maakunnallisesti ja paikallisesti merkittäviä kokonaisuuksia tai yksittäiskohteita.

Hankealueella ei ole voimassa lainvoimaista yleiskaavaa. Alueella on voimassa verrattain tuore (2024), jossa hankealue sijoittuu T/kem-2 -korttelialueelle, johon liittyy kaavamääräys: *Teollisuus- tai varastorakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa merkittäviä, vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia. Toimintojen sijoittamisessa ja suunnittelussa on huomioitava, että mahdolliset onnettomuusvaikutukset eivät vaaranna asutusta, lähialueilla työskenteleviä, nykyisiä ympäröiviä toimintoja tai merkittäviä luontoarvoja voimassa olevien kriteerien ja määräysten mukaan.* Tontin koko on 11,3 hehtaaria.

Satakunnan Museo ei ole lausunut keväällä 2025 hankkeen YVA-ohjelmasta, koska lausuntopyyntö on jäänyt syystä tai toisesta huomaamatta. Satakunnan Museo pahoittelee tapahtunutta. Museo ottaa tässä lausunnossa kuitenkin kantaa YVA-selostuksessa esitettyyn vaikutusten arviointiin sekä sen riittävyteen hankkeen vaikutusalueella oleviin kulttuuriympäristöihin sekä maisema-alueisiin nähden. Alueelta laadittu maisemallisten vaikutusten arviointi sekä havainnekuvat on laadittu YVA:n selostusvaiheeseen.

YVA-selostuksen mukaan Maisemavaikutuksia on arvioitu suhteessa asutukseen ja virkistykseen, maiseman arvoalueisiin ja kulttuuriympäristön arvokohteisiin. Lähialueelle kohdistuvia vaikutuksia on tarkasteltu kahden kilometrin etäisyydelle. Vaikutuksia arvokkaisiin maisema-alueisiin ja kulttuuriympäristöihin on tarkasteltu viiden kilometrin etäisyydelle. Havainnekuvat on laatinut Fimpec ja ne on tehty Lumion ohjelmalla laaditulla maastomallilla. Edelleen selostuksen mukaan mallissa on käytetty korkeimpien rakennusten korkeutena 19 metriä ja jäähdystornien korkeutena kahdeksaa metriä. Jäähdystornit tulevat olemaan noin 12,5 metriä korkeita, joten todellisuudessa ne näkyvät maisemassa kauemmas, kuin kuviin on mallinnettu.

YVA-selostuksen mukaan ”korkeiden rakennusten ja suurten rakennusmassojen myötä lähialueen maisema muuttuu nykyisestä, joten maiseman muutos aivan lähialueella on suuri. Maiseman luonne alueella muuttuu, mutta lähialueella hankealue liittyy Mäntyluodon sataman teolliseen maisemaan. Hankkeesta ei kohdistu vaikutuksia valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaille maisema- tai kulttuuriperintökohteille tai arkeologiseen kulttuuriperintöön. Hankkeesta aiheutuu merkittäviä muutoksia paikallisesti arvokkaalle perinnemaisemakohteelle, maiseman

luonne rakennetun alueen lähiympäristössä muuttuu. Kokonaisuutena muutoksen suuruus maisemaan ja kulttuuriympäristöön arvioidaan kohtalaiseksi.”

Satakunnan Museon kannanotto

Hankealueen lähiympäristö on hyvin poikkeuksellinen ja arvoiltaan moninainen. Alueelle kohdistuu hyvin monenlaisia ja keskenään myös ristiriidassa olevia intressejä: satama-, ja teollisuustoiminnot sekä toisaalta pientalo- ja loma-asuminen, virkistys sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Satakunnan Museo näkee, että hankkeen vaikutusalueella olevat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet on kuvattu YVA-selostuksessa kattavasti. Museo pitää hyvänä, että maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen osalta on huomioitu ajantasainen, tekeillä olevaa maakuntakaavaa varten laadittu Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi. Kulttuuriympäristöön ja maisemaan kohdistuva vaikutusten arviointi on lähtökohtaisesti riittävä ja asianmukainen.

Satakunnan Museo pitää hyvänä, että alueelta on laadittu havainnekuvia, mutta näkee sekä valitussa kuvatyypissä että kuvauspisteiden valinnassa puutteita. Havainne kuvat tulee esittää myös valokuvasoittein, jotta realistinen lähtötilanne kävisi paremmin selville. Esimerkiksi vain reilun 300 metrin päässä sijaitsevalta valtakunnallisesti merkittävältä maisema-alueelta ei ole laadittu yhtään havainnekuva. Koska kyseessä on merkittävä maisema-alue, tulee havainnekuva laatia, vaikka oletuksena olisikin, että alueelle ei tule muodostumaan suoria näkymiä. Muussa tapauksessa vaikutusten arviointiin jää epäselvyyksiä. Lisäksi kuvissa tulee esittää rakentamisen maksimikorkeus esimerkiksi jäähdytystornien osalta. Tällöin olisi helpompi arvioida erilaisia keinoja, joilla vaikutuksia voidaan mahdollisesti lieventää.

Satakunnan Museolla ei ole oman toimialansa puitteissa muuta huomautettavaa YVA-selostuksesta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Lupa- ja valvontavirasto/Katariina Alaspää
Lounais-Suomen elinvoimakeskus/kirjaamo
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä